

РЕШЕНИЕ

№ 30

гр. Силистра, 16.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СИЛИСТРА в публично заседание на четиринадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Пламен Н. Д.

Членове: Люба Ст. Стоилкова
Теодора В. Василева

при участието на секретаря Галина Н. Йовчева
като разгледа докладваното от Теодора В. Василева Въззивно гражданско дело № 20233400500033 по описа за 2023 година

Настоящото дело е образувано по въззивна жалба, предявена от Областна дирекция на МВР, Силистра, представлявана от Мартин Веселинов Недялков, ВПД директор, чрез процесуален представител В. А., гл. юрисконсулт, против Решение №260069/01.12.2022 г., постановено по гр. дело № 622/2019 г. по описа на Районен съд-Тутракан, в частта, с която съдът е ОСЪДИЛ ОД на МВР-Силистра, да заплати на Т. Г. Т., с ЕГН *****, възнаграждение за положен извънреден труд, за периода 01.01.2017 г. - 30.09.2019 г. (вкл.), възлизащо на 930,89 лв. (деветстотин и тридесет лева и осемдесет и девет стотинки); мораторна лихва върху възнаграждението за извънреден труд за периода 01.01.2017 г. - 13.11.2019 г. (вкл.), възлизащо на 168,51 лв. (сто шестдесет и осем лева и петдесет и една стотинки); както и законната лихва върху същото възнаграждение за периода от завеждането на исковата молба (14.11.2019 г.) до датата на окончателното плащане, както и в частта за разносните, присъдени в тежест на жалбоподателя;

Счита, че решението, в обжалваната част, е неправилно поради нарушение на материалния закон и необосновано, което съгласно чл.271 от ГПК, налага отмяната му и моли за постановяване на решение, с което исковете да бъдат отхвърлени. Районният съд неправилно приема, че е налице непълнота в специалната нормативна уредба, която следва да бъде попълнена с прилагане разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ. Статутът на служителите в МВР се урежда със специалния ЗМВР, в който законодателят изчерпателно посочва техните права и задължения и възнаграждения за положен труд, вкл. допълнителни такива. За процесния период има правна регламентация на нощния труд в ЗМВР и при наличието на специална уредба субсидиарното приложение на НСОПЗ е незаконосъобразно.

Прави възражение за недължимост на адв. възнаграждение на въззиваемата страна по реда на чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата.

Претендира разноски по делото, както и юрисконсултско възнаграждение.

ОТВЕТНИКЪТ по жалбата и ищец в първоинстанционното производство –Т. Г. Т, ЕГН*****, чрез процесуалния си представител адв.М. Д., е депозирал отговор, с който оспорва жалбата, счита, че същата е неоснователна, моли да бъде оставена без уважение, претендира разноски за тази инстанция по реда на чл. 38 ЗА.

Излага доводи, че през процесния период в ЗМВР и подзаконовите му нормативни актове липсва изрично законово правило, уреждащо въпроса дали е налице извънреден труд при надвишаване нормата работни часове при сумирано изчисляване на работното време вследствие превръщане на нощните часове в дневни. Поради това, при наличие на тази празнота, следва да намери приложение правилото на чл. 9, ал. 2 от НСОРЗ, а становището на насрещната страна, че нормалната продължителност на нощния труд в МВР била 8 часа намира за неправилно и противоречащо на смисъла на закона. Поддържа тезата, че е налице необходимост от преобразуването на нощния труд в дневен, което налага да се приложи коефициент 1, 143.

Съдът, като съобрази доводите на страните и доказателствата по делото, прие за установено следното:

Жалбата е предявена от надлежна страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, при спазени изисквания на чл. 259 и сл. ГПК, поради което е допустима.

Пред районния съд е заявена искова претенция с правно основание чл.178,ал.1,т.3 от ЗМВР във връзка с чл.187,ал.5, т.2 от ЗМВР, от настоящия въззиваем Т.Т., чрез адв. М. Д. от СсАК, против въззивника пред тази инстанция –ОДМВР, гр. Силистра, като моли съда да постанови решение, с което да осъди ответника да му заплати:

възнаграждение за положен извънреден труд по чл. 178, ал. 1, т. 3 от ЗМВР, във вр. с чл. 262 и чл. 128 от КТ, за периода 14.11.2016 г. - 14.11.2019 г., възлизащо на 972,03 лв.,

мораторна лихва по чл. 86, ал. 1, изр. 1 от ЗЗД върху възнаграждението за извънреден труд за периода 14.11.2016 г. - 13.11.2019 г. (вкл.), възлизащо на 180,49 лв.; както и

законната лихва по чл. 86, ал. 1, изр. 1 от ЗЗД върху същото възнаграждение за периода от завеждането на исковата молба (14.11.2019 г.) до датата на окончателното плащане.

Няма спор между страните, че през процесния период ищецът е служител на ответника и е заемал посочената в исковата молба длъжност. Работното му време е организирано на 12- часови смени, съгласно утвърдени графици, които регламентират дните на работа и на почивка. Този специфичен режим на полагане на труд е наложил специфичния начин на отчитане и заплащане- сумирано на 3-месечен период.

Съгласно чл. 187, ал. 1 от ЗМВР нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица. Разпоредбата на ал. 3 на чл. 187 от ЗМВР гласи, че работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени – сумирано за тримесечен период, като определянето на 24-часова смяна е по изключение.

При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24 - часов период. Разпоредбата е възпроизведена по същия начин в чл.3, ал. 3 от Наредба № 8121з-776 / 29.07.2016 г., която е подзаконовият нормативен акт, който урежда реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане и компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители, и е издадена от министъра на вътрешните работи.

Тълкувайки нормата на чл. 187, ал. 1 от ЗМВР, съдът счита, че тя не установява разрешена продължителност на труд през нощта от 8 часа, а има предвид, че работните часове на служителя, полагащ нощен труд не следва да надвишават средно 8 часа на всеки 24- часов период. Това произтича от въведената нормална продължителност на работното време от 8 часа дневно, което очевидно не може да бъде съблюдавано при работата на 12 и 24 смени /при които работните часове са 12, съответно 24 на смяна/, поради което следва да бъде гарантирано достатъчно време за почивка на служителя. Нормата има защитна функция по отношение на правото на служителя да почива достатъчно дълъг период, след като част от работните часове в смяната му са отработени през времето от 22.00 часа до 06.00 часа, като и в този случай, съобразно отработените часове, не следва да се надвишава нормалната продължителност на работното време от 8 часа за всеки 24 - часов период.

Нормата не съдържа дефиниция за допустима продължителност на нощния труд и не въвежда различно правило за нормална продължителност на нощния труд от 8 часа, каквото е разбирането на жалбоподателя. Такава дефиниция не се съдържа въобще в ЗМВР, както и в подзаконовите му нормативни актове. Това не е необходимо, тъй като нормата на чл. 188, ал. 2 от ЗМВР съдържа изрична препратка към КТ за държавните служители, които полагат труд за времето между 22,00 и 6,00 ч., като указва, че същите се ползват със специалната му закрила. Част от тази специална закрила е изричната уредба на нощния труд в чл. 140, ал. 1 от КТ, съобразно която нормалната продължителност на работното време през нощта при 5-дневна работна седмица е до 7 часа, като нощен е трудът, който се полага от 22,00 ч. до 06,00 ч. /чл.140,ал. 2 КТ/.

Предвид на тази препратка, не може да бъде споделена тезата на ищеца по първоинстанционното производство, че е налице празнота в правната уредба и необходимост от прилагане на правни норми по аналогия. Поради това не е необходимо да бъде правен подробен анализ на цитираните и коментирани от страните наредби. Такъв е направен подробно от първоинстанционния съд.

Следва да се има предвид, че тези наредби не противоречат на разпоредбите на КТ и ЗМВР, а уреждат в детайли начина, по който следва да се извърши изчисляването на извънредния труд. При спазване на цитираните по-горе законови разпоредби, практически и математически е невъзможно да бъде извършено изчисление без прилагане на коефициента 1.143, поради което е без значение посочен ли е той изрично в наредбата относима към обсъждания период.

Служителите на ответника се ползват със закрилата, предоставена от КТ, което означава, че нормалната продължителност на полагания от тях нощен труд следва да бъде 7 часа. Ищецът безспорно е полагал труд през нощта с продължителност от 8 часа, при разрешени 7 часа, като този труд не е отчетен и заплатен като извънреден. Не се оспорва от ответника, че до момента тази разлика не се е считала за отработено време извън нормата и съответно не е съобразявана при определяне норматива отработени часове, съответно положен извънреден труд.

При сумираното изчисляване на работното време, нощните часове труд следва да се приравнят към дневните /тъй като това е нормалната продължителност на работното време при по дневното му отчитане-8 часа/. Това налага и съотношението 8/7 и съответно коефициента 1.143. Изчисленията следва да се извършат с този коефициент и едва тогава да се направи преценката налице ли е надвишаване на броя на разрешените работни часове за отчитания период, съответно налице ли е полаган извънреден труд.

В конкретния случай, тъй като работодателят не е прилагал този коефициент, работните часове заложили в графиците му са в рамките на допустимото. След прилагането му /каквото е нормативното изискване/, броят на отработените часове се увеличава, факт който не е съобразен при изготвянето на графиците и се е стигнало да полагането на извънреден труд.

В този смисъл съдът не споделя виждането на ответника, че се касае за фиктивни часове, които не са отработени от ищеца, а са получени при приравняването на нощния труд към дневен, което би било вярно ако ищецът бе полагал 7 часа труд през нощта. Напротив – в случая няма спор, че ищецът реално е положил труд през всичките 8 часа през периода от 22.00 до 06.00 часа.

В тази връзка, първоинстанционният съд е съобразил изменението на чл. 187, ал. 3 от ЗМВР (обн., ДВ, бр. 81 от 14.10.2016 г., в сила от същата дата), с което е въведено сумирано изчисляване на работното време за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени - за тримесечен период, поради което и е присъдил сумите съобразно конкретните тримесечни периоди в началото и в края на исковия период, като в останалата част от същия производството по делото е прекратено с обжалваното решение и понастоящем е влязло в сила.

Производството по настоящото дело беше спряно по реда на чл. 631, ал.1, изр.1 ГПК, до решаване на дело С-262/20, образувано по преюдициално запитване, отправено от РС –Луковит. В постановеното от СЕС решение от 24.02.2022 г. е прието, че чл. 8 и чл. 12, буква "а" от Директива 2003/88ЕО не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работници в публичния сектор е по - кратка от нормалната продължителност на труда през деня. Съдът е приел, че във всички случаи в полза на такива работници трябва да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволят да се компенсира особената тежест на нощния труд.

Следователно, отговорът на този въпрос не променя становището на настоящия състав и не е налице противоречие.

В тази връзка са изложени мотиви в обсъжданото решение. От друга страна, предвиденото заплащане на нощния труд от 0, 25 лева за всеки отработен час и ободряващи напитки, според съдът, не може да компенсира особената тежест на нощния труд, по смисъла, вложен в решението на СЕС. Следва да се има предвид, че посочената ставка е определена и в чл. 8 от НСОПЗ, и работниците по трудово правоотношение също получават допълнително възнаграждение в този размер за всеки отработен час нощен труд, което води до извод, че в това отношение е налице равно третиране между държавните служители в МВР и работещите по трудово правоотношение. Остава, обаче, различното третиране на двете категории лица по отношение на преобразуването на нощните часове в дневни. Това означава, че посоченото допълнително заплащане от 0, 25 лева на час не съставлява компенсаторен механизъм за служители в МВР по начин, различен от прилагания за работещите по трудово правоотношение. Налага се извод за липсата на такъв механизъм за гарантиране на защитата на здравето и безопасността на служителите в МВР, с оглед по-голяма продължителност на нощния труд. Останалите, посочени от въззивника, придобивки - ранно пенсиониране, безплатна храна, униформено облекло, обезщетения при прекратяване на служебното правоотношение в по-голям размер и други не са такива, компенсиращи конкретно тежестта на полагания нощен труд.

Изложените доводи от въззивника за специфичния характер на работа на служителите в МВР, свързана със защита правата и свободите на гражданите, противодействие на престъпността и опазване на обществения ред, с което се обосновава различното третиране не могат да бъдат възприети като обективен и разумен критерий, свързан с допустима от закона цел за неприлагане на предвидената в КТ на труда закрила /към която изрично препраща нормата на чл.188 от ЗМВР/.

Това е така, тъй като посочените по-горе придобивки са свързани именно със специфичния характер на длъжността. Показателно е, че до м. август 2016 г. наредбите на министъра на МВР са предвиждали такова преобразуване и отпадането му след този момент не е обосновано с никаква допустима от закона цел. Но дори да се приеме, че такава е

налице, както бе посочено по – горе в полза на служителите в МВР не са предвидени мерки за защита за компенсиране на особената тежест на положения нощен труд.

С оглед на горното и като взе предвид обстоятелството, че направените от настоящата инстанция фактически и правни изводи съвпадат с тези, които е направил първоинстанционния съд в своето решение, съдът намира, че същото следва да бъде потвърдено.

По повод заявеното от адв. Д. искане да му бъде присъден адв. хонорар по реда на чл. 38, ал. 2 от ЗАдвокатурата и чл. 2, ал. 2 и ал. 4 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за МПРАВ, жалбоподателят счита, че не са налице предпоставки за това. Съгласно най-актуалната съдебна практика по този въпрос/ определение № 515/2.10.2015 з. по ч. т. д. № 2340/2015 г., I ТО, Определение № 29 от 14.01.2019 г. на ВКС по ч. т. д. № 3219/2018 г., II т. о. Определение № 95/2015 г. на ВСК по ч.т.д. № 1451/2014 г. на II то, ТК /, заплащане на адвокатски хонорар се дължи дори и в договора да не е описано точното основание по чл. 38, ал. 1 ЗА, както и че другата страна, която по правилата на чл. 78 от ГПК следва да заплати направените по делото разноски, би могла да оспори твърденията за осъществяване на безплатна правна помощ в производство по чл. 248 от ГПК, като носи и тежестта да установи, че предпоставките за предоставяне на безплатна адвокатска помощ не са налице, а това не е сторено в случая, както и че адвокатът сам определя кои лица са от кръга на неговите близки, на които оказва безплатна адвокатска помощ и не се нуждае от доказване обстоятелството, че клиентът е близък приятел на адвоката. Ето защо, възражението на жалбоподателя за недължимост на адв. хонорар на адвоката на въззиваемия по реда на чл. 38, ал.1 ЗА, е неоснователно и съдът следва да осъди работодателя да заплати на адвокат М. Д. адвокатски хонорар за осъществяването от него правна защита пред въззивната инстанция, в размер на 400 лева, конкретизирано в приложения по делото списък на разноските по чл. 80 ГПК, определено към минимума, указан в чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредбата за минималния размер на адвокатските възнаграждения.

Мотивиран от тези съображения, Окръжен съд – Силистра

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №260069/01.12.2022 г., постановено по гр. дело № 622/2019 г., по описа на Районен съд-Тутракан, в частта, с която съдът е ОСЪДИЛ ОД на МВР-Силистра, да заплати на Т. Г. Т., с ЕГН *****, възнаграждение за положен извънреден труд, за периода 01.01.2017 г. - 30.09.2019 г. (вкл.), възлизащо на 930,89 лв. (деветстотин и тридесет лева и осемдесет и девет стотинки); мораторна лихва върху възнаграждението за извънреден труд за периода 01.01.2017 г. - 13.11.2019 г. (вкл.), възлизащо на 168,51 лв. (сто шестдесет и осем лева и петдесет и една стотинки); както и законната лихва върху същото възнаграждение за периода от завеждането на исковата молба (14.11.2019 г.) до датата на окончателното плащане, както и в частта за присъдените в полза на ищеца Т. Г. Т. разноски и ДТ в полза на съда.

ОСЪЖДА ОД на МВР гр. Силистра, с адрес: гр. Силистра, бул. „Македония“ № 144, да заплати на адв. М. Д. от АК, гр. Силистра, сумата от 400 /четиристотин/ лева, за осъществяването от него представителство и защита на Т. Г. Т. пред въззивната инстанция по в.гр.д.№33/2023г. по описа на ОС-Силистра.

В останалата част решението е влязло в сила.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____